

De eerste acht maanden van 2016 zijn voorbij en we willen u, als leden van de CMG, graag op de hoogte brengen van de laatste stand van zaken; de hoogste tijd dus voor een nieuwsbrief.

Onlangs hebben we - in onze vergadering van 6 juli jl. - het aftreden van Lineke Pelleboer als CMG-bestuurslid besproken. In verband met een (te) drukke agenda was het voor haar niet meer mogelijk om invulling te geven aan de rol van bestuurslid CMG. We zullen in samenspraak met o.a. Jong KNCV zoeken naar een opvolg(st)er.

We hebben op dit moment een mooie pijplijn met activiteiten die in verschillende fases verkeren. In deze nieuwsbrief willen we specifiek aandacht besteden aan een 'Code of Conduct' voor chemici en daarover uw mening vragen; de andere activiteiten zullen we in toekomstige nieuwsbrieven adresseren.

Code of Conduct

Het doel van dit project is het opstellen van ethische richtlijnen voor mensen die werkzaam zijn in de chemie en deze richtlijnen onder de aandacht brengen van chemici. De doelgroep is in principe iedereen die zich in zijn werk of opleiding bezighoudt met chemie in de breedste zin des woords.

Achtergrond

Chemische kennis kan op allerlei manieren gebruikt worden. Veiligheid voor de werkgever, de medewerkers en de maatschappij zou het uitgangspunt moeten zijn bij het werken in de chemie. De richtlijn moet handvaten geven hoe om te gaan met alle aspecten van werken als chemicus. Chemische kennis richt zich allang niet meer op een enkel proces, maar in het algemeen op allerlei processen eromheen. Bij het ontwerp van nieuwe producten spelen ontwerpprincipes als 'cradle to cradle' steeds meer een rol. Ook de ontwikkeling in het denken bij de twaalf principes van 'Green Chemistry' spelen daarbij een rol (voor meer informatie:

<https://www.acs.org/content/acs/en/greenchemistry/what-is-green-chemistry/principles/12-principles-of-green-chemistry.html>). Dat vraagt een bepaalde houding van een chemicus, die ook op de universiteit meer en meer aan de orde komt. Er wordt bij onderzoek en innovatie rekening gehouden wordt met eventuele risico's en gevolgen van onderzoek en innovatie. Niet alleen bij universiteiten, maar juist ook in de industrie. De verhouding tussen onderzoek en innovatie en de maatschappij is al aan het veranderen. Eén van de vragen is bijvoorbeeld, in hoeverre de maatschappij gebaat is bij een bepaalde innovatie. Wat zijn de voor- en nadelen? Welke rol speelt de uitkomst van onderzoek in de maatschappij?

Chemische kennis kan op allerlei verschillende manieren gebruikt worden. Meervoudig gebruik van chemicaliën is de overkoepelende term voor dit probleem. Chemie kennis is vooral voor het maken van 'nieuwe dingen'. En dat zijn dingen die waarde toevoegen aan ons dagelijks leven en maatschappelijke uitdagingen helpen oplossen. Daarnaast speelt het ook een rol bij wapens, maar ook bij de productie van 'drugs'.

Bovenstaande problemen worden niet opgelost met een gedragsrichtlijn, 'Breaking bad' is altijd mogelijk. Het formuleren van een richtlijn en de aanvaarding van die richtlijn, c.q. de onderschrijving van die richtlijn bij het verwerven van chemische kennis zorgt er wel voor dat de discussie over het onderwerp, in bijvoorbeeld het onderwijs en het bedrijfsleven, gevoerd zal moeten worden.

Voorstel

De projectgroep wil een richtlijn opstellen die onderdeel gaat uitmaken van het Nederlandse onderwijsprogramma en de ethische basis zou moeten vormen voor het toepassen van kennis van de chemie door de beroepsgroep.

Een dergelijke 'code' zou zich echter niet alleen moeten richten op academici, maar ook op de industrie, op werknemers van alle niveaus. Aangezien het hier om een richtlijn voor chemici gaat, ligt het voor de hand dat - in navolging van de American Chemical Society (ACS) en de Royal Society of Chemistry (RSC) - de KNCV en VNCI het voortouw nemen bij de formulering van een richtlijn.

Omdat de KNCV alleen niet in staat is om de gedragsregels voor het voetlicht te brengen, is een volgende stap om samen met een aantal stakeholders te komen tot een richtlijn voor chemici, die een aanvulling is op de code academische/ wetenschappelijke integriteit zoals die is geformuleerd door de VSNU. Ook moet er bereidheid zijn om deze richtlijn actief onder de aandacht van de doelgroep te brengen. Stakeholders in dit verband zijn onder andere: KNAW, NWO, VNCI, VSNU, Vereniging Hogescholen (hbo), de MBO Raad, etc.

Het doel van een bijeenkomst met de stakeholders zou zijn na te gaan of de wenselijkheid bestaat een gedragsrichtlijn te formuleren en of de bereidheid bestaat deze actief te verspreiden. Gekoppeld daaraan zou nagegaan moeten worden op welke wijze er over een dergelijke richtlijn gesproken en gediscussieerd kan worden met de doelgroep.

De doelgroep is in principe iedereen die zich in zijn werk of opleiding bezighoudt met chemie.

Aanzet tot een richtlijn.

Het voorbeeld dat we gekozen hebben, is te lezen via onderstaande link naar de Global Chemists' Code of Ethics. Deze code is opgesteld door 30 vertegenwoordigers van 18 landen.

> <https://www.acs.org/content/acs/en/global/international/science-and-human-rights.html>

Tijdlijn

Juni/juli 2016: Uitnodigen van de stakeholders voor een ronde tafelbijeenkomst.

Sept./okt. 2016: Discussie met stakeholders over de wenselijkheid van een gedragscode en de bereidheid om zo'n gedragscode actief te verspreiden.

Vragen aan u:

Vindt u dit een zinvolle exercitie? En waarom?

Wat zijn uw suggesties in deze na het lezen van bovenstaande?

Zou u een bijdrage willen leveren aan dit proces (invulling in overleg)?

Reacties graag naar kncv@kncv.nl

Daarnaast willen we nog even stilstaan bij het thema **Ondernemerschap**.

Er zal op CHAINS in Veldhoven (begin december a.s.) een sessie over het stimuleren van ondernemerschap gehouden worden onder leiding van CMG-bestuurslid Peter van Tilburg. Een aantal sprekers zal uitleggen hoe zij ondernemerschap in de praktijk invullen. De sessie is vooralsnog gepland op 7 december a.s. rond 14.00 uur. Let op de aankondiging i.v.m. *last minute* wijzigingen.

Met vriendelijke groet,
namens het CMG-bestuur

Sietse van der Sluis, voorzitter